

Onko lappilaista kulttuuria olemassa?

Viime aikoina paikallisissa lehdissä on käyty kiinnostavaa keskustelua kulttuurin merkityksestä Lapissa ja Rovaniemellä. Keskustelun on käynnistänyt Rovaniemi kulttuuripääkaupungiksi 2011- hanke ja osittain myös Rovaniemen kaupungin ja maalaiskunnan yhdistyminen.

Kalle Lampela, Eemil Karila ja Antti Aikio ottavat kirjoituksessaan (LK 28.8.05) kiinnostavasti kantaa kulttuurin tuotteistamiseen Lapissa. He kirjoittavat, että Lapin kulttuurin juuret kantavat kauas taaksepäin historiaan ja ovat huolissaan siitä, että keskittyminen elämymatkailuun ja turismiin etäännyttää lappilaisia heidän omasta kulttuuristaan, jonka rikkaus heidän mukaansa tulee ensisijaisesti mm. ainutlaatuisesta luonnosta.

Mutta keitä "me" lappilaiset sitten olemme, mikä on meidän "oma" kulttuurimme? Kenen perinteestä pohjoisen kulttuurin ja taiteen tulisi ammentaa inspiraationsa?

Kulttuuri niin Lapissa kuin muuallakin on sekoitus vaikutteita menneisyydestä, nykyisyydestä kuin hämmäyttävästä tulevaisuudestakin. Lappilainen kulttuuri ei ole yhtenäistä, eikä sillä ole ainoastaan yhtä historiaa. Myös Lappi on osa globalisoituvaa, monimuotoista ja muuttuvaa maailmaa.

Lapissa ja Rovaniemellä asuu ihmisiä, jotka ovat kotoisin eri puolelta Suomea. Täällä on myös opiskelijoita ja maahanmuuttajia maailman eri kolkista. Mikä on heidän roolinsa ja merkityksensä lappilaisen nykykulttuurin tuottajina ja kuluttajina? Lappilaisten ihmisten juuret, kulttuurit ja kokemusmaailmat ovat moninaiset, ja kiinnostava taide ja kulttuuri syntyykin juuri tästä moniäänisyydestä.

Lappilainen taide ja kulttuuri liitetään usein luontoon, joulupukkiin, revontuliin tai keskiyön aurinkoon. Lappilainen taide määritellään pääasiallisesti pohjoisuuden kautta. Mutta pohjoinenkin on suhteellinen käsite ja muuttuu sen mukaan kuka sen määrittelee. Luonto ei ole ainoa määrittävä tekijä pohjoisten ihmisten arjessa, eikä arki täällä välttämättä ole niin kovinkaan erilaista kuin se on muualla Suomessa.

Kiinnostava nykytaide on universaalia, se pohtii ihmisen tunteita, paikkaa ja kokemuksia maailmassa ja eri yhteiskunnissa. Se ottaa kantaa ja herättää kysymyksiä, ajatuksia ja ristiriitoja. Lappilaisen taiteilijan teokset eivät välttämättä liity pohjoisen luontoon ja perinteeseen sen enempää kun tamperelaisen taiteilijankaan Hämeen maisemiin tai kulttuuriperintöön. Paikallisuus ja pohjoinen näkökulma voi olla antoisa lähtökohta taiteelle ja kulttuurille, mutta se ei meillä Lapissakaan saisi olla ainoa taiteen ja kulttuurin sisältö.

Jos Rovaniemi haluaa todenteolla olla kulttuurikaupunki – emmekä tarkoita tässä pelkkää titteliä vaan kaupunkia, jossa on elävää kulttuuritoimintaa – sen on luotava mahdollisuuksia paikallisten tekijöiden monimuotoiselle kulttuurituotannolle.

Monissa Euroopan kaupungeissa kulttuuri on siirtynyt kehityshankkeiden lähtökohdaksi. Myös Suomessa monet kaupungit ovat ymmärtäneet ammattimaisen kulttuuritoiminnan tukemisen myönteisen merkityksen paikkakunnan imagolle, houkuttelevuudelle ja työllisyysnäkyville.

Kun puhutaan elävästä kaupunkikulttuurista, puhutaan paikoista, joissa tekijät ja yleisö voivat kohdata uutta luovassa hengessä - vaikka päivittäin jos haluavat. Kaupunkikulttuuri muotoutuu yhteisölliseksi toiminnaksi juuri näissä aktiivissa taide- ja kulttuurikeskuksissa. Samalla kulttuurielämältään vilkas kaupunki houkuttelee matkailijoitakin.

Lappilainen kulttuuri voi Rovaniemellä parhaimmillaan tarkoittaa moniäänistä, kansainvälistä, aktiivista ja yhteisöllistä toimintaa, jonka merkitys asukkaiden hyvinvoinnille on korvaamaton ja jonka tukemisen tärkeyden myös kaupungin pitäisi tunnustaa. Rovaniemellä on nyt mahdollisuus profiloitua kansainväliseksi kulttuurikaupungiksi, jossa tehdään ajassa kiinni olevaa, uusia näkökulmia avaavaa taidetta ja kulttuuria.

Minna Rainio

Jetta Huttunen

Pohjoinen mediakulttuuriyhdistys Magneetti ry.

www.magneetti.org

Minna Rainio on rovaniemeläinen valokuva- ja mediataiteilija.

Jetta Huttunen on rovaniemeläinen käsikirjoittaja ja ohjaaja.